

Visiedocument 2018-2021

17/AZab/1122/MvA/dt

November 2017

Transitie in de sport

De KNSB is optimistisch over de kansen van het schaken en de kansen die de schaakbond daarin kan creëren en pakken. Dat neemt niet weg dat er nog in 2016 een reorganisatie op het bureau van de KNSB geweest. Dat was niet voor niets. De aanleiding was trendmatig dalende inkomsten (ledental en sponsoring) en stijgende kosten. Daarbij komt dat het traditionele lidmaatschap tanende is en dit probleem wordt bij alle sportbonden gevoeld. In maart 2016 werd een artikel gepubliceerd door NOC*NSF die de tendens bij de sportbonden probeert te duiden.

“... Steeds meer Nederlanders sporten op ongeorganiseerde basis (zonder lidmaatschap bij een sportclub) op tijdstippen en locaties die voor hen het prettigst zijn. De rol van sportbonden en NOC*NSF verandert hiermee ook. Dat betekent dat wij relevant willen zijn voor alle sporters in Nederland. De sporter, die zich steeds meer op nieuwe en eigen manieren gaat ‘verenigen’, staat hierin centraal. De sport is niet (langer) van ons (sportbonden en NOC*NSF), maar van iedereen.” [NOC*NSF, 29 maart 2016].

Ook is duidelijk geworden dat de systematiek van de verdeling van sportgelden door NOC*NSF aan sportbonden zal wijzigen. Vanaf 2019 zal de verdeling op basis van ‘leden’ worden afgebouwd en worden vervangen door een nieuwe systematiek.

Dat we hier wat mee moeten, kwam in de gesprekken bij bestuur en bureau van de KNSB vaak ter tafel. Ook komt duidelijk naar voren dat de schaakbond meer ‘open moet staan’ voor nieuwe initiatieven van buitenaf. Het gevaar ligt op de loer dat je in moeilijke tijden alleen maar naar de kosten en efficiëntie kijkt en zo de blik teveel naar binnen keert.

Aanleiding - Missie KNSB 2001

“De KNSB biedt schakers ondersteuning bij het spelen van het schaakspel in lokaal, regionaal, nationaal en internationaal verband door het creëren, in stand houden en verder ontwikkelen van een breed en kwalitatief hoogstaand schaakaanbod. De bond maakt daarbij geen onderscheid naar spelniveau en spelerskenmerken, houdt tradities in ere zonder conservatief te willen zijn, stimuleert nieuwe initiatieven en biedt ruimte aan zowel sportieve prestaties als ook aan activiteiten met recreatieve en sociale doeleinden.” (beleidsplan KNSB 2001)

Het resulterende gesprek over de rol van de KNSB en de fundamenten van de schaakbond (structuur) leverde een levendige discussie op over de missie en visie van de KNSB. De missie en visie dateren uit 2001. Gezien bovengenoemde ontwikkelingen hebben we aangegeven deze missie en visie opnieuw tegen het licht te willen houden.

Proces

We hebben in 2017 uit verschillende bronnen waardevolle inzichten en ideeën gekregen:

- Expert meeting 26/6 Amsterdam met ca. 30 interne en externe experts
- Sportbonden: NOC*NSF, NBB (bridge), KNDB (dammen), KNWU (wielrennen), KNHB (hockey), Nevobo (volleybal)
- Algemeen: NOC*NSF, NvG, diverse sportbestuurders en gemeente ambtenaren
- Interviews en gesprekken met Bondsbureau, Bondsraad, Bondenoverleg, losse leden en niet leden
- Werkcommissies

Gedurende het proces groeide de overtuiging dat de oude missie -geënt op alleen de schakers, de leden van de KNSB- zichzelf beperkt in mogelijkheden. Op zich is het logisch duidelijke kaders te stellen, maar na veel gesprekken en input van buitenaf, is de overtuiging verder gegroeid dat als de hele schaakgemeenschap groeit, daar de leden en dus ook de KNSB daar baat bij hebben.

Kijkend naar de vuistregel van 10*, biedt dat veel potentieel. Het helpt breder te kijken en kansen te signaleren en pakken. Er is natuurlijk een reden waarom schaakliefhebbers wel houden van schaken maar geen lid zijn van de KNSB. We voegen niet genoeg waarde voor hen toe. Het is toch zinvol te weten hoe we daar het verschil in kunnen maken? Daarnaast leeft de overtuiging dat schaken betekenis kan hebben in de maatschappij in persoonlijk, sociaal en maatschappelijk opzicht. Bovendien zijn er kansen. Het aantal jeugdschakers en de online schaakpopulatie groeit. Natuurlijk zijn er ook bedreigingen en ook de sterktes en zwaktes hebben we onder de loep genomen.

*Er zijn ongeveer 20.000 leden, 200.000 mensen die regelmatig schaken (x10) en 2.000.000 mensen die kunnen schaken (x10).

Visiedocument vs MeerJarenBeleidsPlan

Voor u ligt een richting met speerpunten. Het vertelt waar we van dromen, waar we in geloven. En ook hoe we denken deze dromen voor elkaar te krijgen. Hoe we willen en moeten werken. Dat begint bij een open houding, vragen stellen en de energie volgen. De doelen die we eraan koppelen zijn concreet. De stip op de horizon voor over vier jaar hebben we gezet.

Maar de fasering in de tussenliggende jaren is niet gegoten in beton. Sterker, een té vastomlijnd plan kan snel reageren op kansen in de weg staan. Bij de richting die wij voor ogen hebben, staat de behoefte van de individuele (potentiële) schaker en schaakliefhebber centraal. We kijken hoe we als bond het schaken zo goed mogelijk kunnen faciliteren. Daarbij willen we successen delen en uitbouwen en aandacht hebben voor kansen. De KNSB zal meer regisseren dan produceren.

Vandaar dat dit korte document stoer genoeg de doelen concretiseert, maar ruimte geeft aan eenieder om invloed uit te oefenen. In de fasering, locaties, snelheid en mogelijkheden die er op elk moment zijn.

Dromen – WAAROM

In de vele gesprekken kwam een aantal zaken steevast terug. Eén daarvan is dat schaken gewoon een briljant mooi en leuk spel is en als je dat ontdekt, dan ben je verkocht. Extra reden om zoveel mogelijk mensen te ‘besmetten’.

Wij weten....

...dat schaken ontzettend leuk is, gemakkelijk is in te voeren en goed is voor je ontwikkeling

Wij geloven.....

...dat schaken veel betekenis* kan hebben voor mensen en de samenleving

...dat je de groep liefhebbers zo groot mogelijk moet maken. Schaalgrootte versterkt

...dat we zoveel mogelijk schaakliefhebbers moeten betrekken om hun eigen weg te vinden

...dat het alleen werkt als mensen die schaken, blijven schaken. ‘Eens een schaker, altijd een schaker’

...dat kennismaken met schaken het best kan beginnen in de leeftijd van 6-9 jaar.

We beginnen daarom met *alle kinderen* in de basisschoolleeftijd in Nederland.

Zij bepalen de toekomst.

WAAROM

Elke schaakliefhebber *wil* verbonden zijn aan de grootste schaakcommunity in Nederland, de KNSB

Hoe denken we dat te doen? - HOE

Om onze dromen te realiseren moet je het eens zijn over je kernwaarden, over je uitgangspunten en over de manier van werken die je voor ogen hebt. Dit hebben we samen als volgt opgeschreven.

Kernwaarden

1. Open, transparant en betrouwbaar (wat we doen is helder)
2. Duurzaam, bouwen aan toekomst (alles is herhaalbaar, kopieerbaar en schaalbaar)
3. Naar buiten gericht (zichtbaarheid vergroten, naar externen & PR)
4. Behulpzaam (mensen helpen en processen vergemakkelijken)
5. De jeugd vormt de basis (alles begint bij de jeugd)

Manier van werken

1. De schaakliefhebber staat centraal (denken vanuit 'klant', iedereen welkom)
2. Samen (samen de schaakliefhebbers hun weg laten vinden)
3. Volgen van de energie (van aanbodgericht naar vraag gestuurd)
4. Van productie naar regie (anderen in hun kracht zetten)
5. Kiezen (niet alles willen doen)

HOE

Deze schaakgemeenschap (community) bouwen we samen door schaakliefhebbers in hun kracht te zetten (empoweren)

Wat gaan we dan doen? Waar gaan we voor?

Na analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen én het uitzetten van deze tegen elkaar in een confrontatiematrix, komen we tot vier kwadranten: Eén duidelijke focus/speerpunt met kansen (*verankeren* jeugdschaak), twee gebieden waar we ons moeten verbeteren (*versterken* verenigingen en *verbinden* met het individu) en één terrein waar we de organisatie/structuur willen aanpassen aan de vraag, tijd en toekomst (*vernieuwen organisatie/structuur*). Met deze vier V's als speerpunten bouwen we samen aan de grootste schaakcommunity van Nederland waar iedereen aan verbonden wil zijn.

		Opportunities	Threats
		Jeugd (O1) Sponsoring (O3) Online ontwikkelingen (O7)	Regionale bonden & Verenigingen (T1, T5) Exploitatie (T2, T4) Sponsoring (T2,T3)
		<i>Focus: Verankeren</i>	<i>Versterken</i>
Strengths	Schaken is goed en leuk en makkelijk in te voeren (S1) Online vele nieuwe mogelijkheden in ondersteuning (S2) Goede mogelijkheden school-jeugdschaak (S4)	<u>Verankeren schaken:</u> Inzetten op jeugdschaak en online mogelijkheden	<u>Versterken (vitale) verenigingen & evenementen:</u> ondersteunen met formats, kennis, online mogelijkheden en doorstroom jeugd
		<i>Verbinden</i>	<i>Vernieuwen/ terugtrekken</i>
Weaknesses	Verenigingsstructuur (W6, W11, W12) Verenigingen (W5, W6) Sponsoring (W14, W15) Klantgerichtheid (W2, W6, W9, W10, W16)	<u>Verbinden met individu: klantgericht</u> Kennen van schaakliefhebbers, hun behoeften en hoe hen te binden	<u>Vernieuwen organisatie/structuur:</u> Aanpassen aan huidige tijd en toekomst

WAT

De KNSB verankert* schaken** in de samenleving, versterkt (vitale) verenigingen, verbindt schaakliefhebbers en vernieuwt de organisatie/structuur waar nodig

DOELEN

De doelen die we ons gesteld hebben lichten we per speerpunt toe.

Speerpunt 1 Verankeren jeugdschaak

We geloven stellig dat er een mooie toekomst is voor schaken als er genoeg aanwas komt. Het ledental bleef nagenoeg stabiel, maar dat was vooral te danken aan het stijgende aantal schoolschaakleden. Met de groeiende discussie over onderwijs op maat en met een mooie petitie op zak (Europese Unie, 2012) waar gepleit wordt om schaken op te nemen in het curriculum, zijn er genoeg kansen om zoveel mogelijk kinderen op jonge leeftijd (lieft 6-9 jaar) met schaken in aanraking te laten komen. De online mogelijkheden bieden daarbij nog meer kansen.

Doelen jeugdschaak

In 2021:

1. hebben alle kinderen in de basisschoolleeftijd de mogelijkheid om te leren schaken via school, na- of buitenschoolse opvang of online.
2. hebben totaal 64.000 kinderen leren schaken in 4 jaar op of via school.
3. hebben we meer deelname aan jeugdtoernooien met bord:
  - o Deelname aan toernooi BO teams verdubbelt.
  - o Deelname aan toernooi BO middenbouw (3-4-5 toernooi) verdubbelt.
4. Uiterlijk in 2021 hebben we een online schaakclub voor alle kinderen in basisschoolleeftijd met 15.000 kinderen die actief op dit platform schaken.

Doel online mogelijkheden

1. In 2018 brengen we de online behoeften van individuen in kaart en worden doelen SMART gedefinieerd voor 2021.

Speerpunt 2 Versterken verenigingen

De vertrouwde basis van verenigingen in Nederland is uniek. In het buitenland zie je een dergelijke infrastructuur nauwelijks. Echter, het aantal clubs daalt en vooral kleine clubs hebben het heel moeilijk. We streven ernaar de verenigingen te versterken, vooral door doorstroom van jeugd te verwezenlijken en de online mogelijkheden in te zetten.

Doel versterken (vitale) verenigingen

In 2021:

1. is het aantal vitale verenigingen in Nederland gelijk gebleven of gestegen. Basis is het onderzoek 'Vitale schaakvereniging' uit 2015. Van de 454 clubs waren 329 clubs vitaal of met enige ondersteuning vitaal te maken. (In 2017 waren er nog 437 clubs).
2. zijn er meer mogelijkheden voor kinderen om in georganiseerd (clubverband) te kunnen schaken. Aantal jeugdclubs en jeugdafdelingen van clubs stijgt met 25%.
3. delen we Best Practices actief.

Doel online mogelijkheden (geldt ook hier)

1. In 2018 brengen we de online behoeften van individuen in kaart m.b.t. online en worden doelen* SMART gedefinieerd voor 2021.

*NB: We denken bijv. aan online schaakclubs en satelliet sites voor verenigingen.

Speerpunt 3 Verbinden met de schaakliefhebber

We weten niet genoeg van onze leden, maar van de niet-leden die wel schaakliefhebber zijn, weten we veel te weinig tot niets. We willen beter inspelen op de individuele behoeften van elke schaker en meer schaakliefhebbers aan ons binden.

Verbinden met de schaakliefhebbers

In 2021:

1. hebben we een nulmeting uitgevoerd (in 2018) om schaakliefhebbers in kaart te brengen en hun behoeften.
2. is de tevredenheid* over de KNSB (meerwaarde) gegroeid.

* We onderzoeken hoe dit het best gemeten kan worden

Speerpunt 4 Vernieuwen/aanpassen organisatie/structuur aan tijd en toekomst

Doel Vernieuwen

In 2021:

Hebben we een aantal zaken geëvalueerd en bekeken óf en hoe het anders moet of kan.

1. Lidmaatschapsvorm	evaluatie van de relaties met niet-leden en 'soort' leden
1. Manier van werken	van productie naar regie (meer ophalen, commissies)
2. Sponsoring	standaard pakketten maken voor sponsoren, maatwerk waar nodig sponsorevents specifiek voor school/jeugdschaak met partners
3. Partners	focus op meer partners vinden die duurzaam (langere overeenkomsten) meebouwen aan onze toekomst (Denk aan Tata Steel, Deloitte, Berenschot maar ook NOC*NSF)
4. PR	zichtbaarder zijn en inspelen op actualiteit en aansluiten, ook internationaal
5. Rol KNSB	t.a.v. regionale bonden/verenigingen – inspelen op behoeften waar gewenst (denk aan samenwerking SGS/SBO/OSBO, maar ook competitie pilot)
6. Communicatie	opstellen communicatieplan/keuzes maken

Het zal geen gemakkelijk traject worden, want ons kwetsbaar opstellen is eng en moeilijk. Maar als we elkaar hierin kunnen vinden (schaakliefhebbers, KNSB-leden, regionale bonden en de KNSB zelf) kunnen we samen bouwen aan een grote schaakcommunity en leggen we de basis voor een mooie toekomst.

Iedereen is van de partij

en iedereen is aan zet

Merel Morre